

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 2231

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars III. Wien 1795.

2537

C A S U I S T I C I .

2538

Dionysii Exigui. Sequuntur Canones XII. de Eſu Immolatorum, de Usuris, de Hospitalitate, de Avaritia, de Eleemosynis, de Caritate Proximi aliunde lecti.

IV. fol. 26. p. 2. Item De Alio Penitentiali. Canon I. Qui detrabit laici VII. dies. Clerici duas ebdomadas. Subdiaconi III. Diaconi IV. Presbiteri V. Episcopi sex ebdomadas peniteant. Sequuntur plures alii de correctione Irae, Instabilitatis, Superbiae, aliorumque vitiorum, de Communione cum Haereticis, Baptismo, Observatione Diei Dominicae et Iejunii ecclesiastici.

V. fol. 31. p. 2. De Sacrificio. Canon I. Pro bonis rebus offerre debemus. Pro malis nequaquam. Id est pro caritate fraterna offerri. pro odio nequaquam. Sequuntur plures alii de eadem Materia. In his, ut in antecedentibus, aliquoties Uſus Graecorum et Latinorum inter se comparantur.

VI. fol. 36. Item de Alio Penitenciale. Canon I. Si quis sacerdos taedium mulieris pollutus fuerit. LXX. diebus Peniteat. Sequuntur Canones plures de diversissimis materiis. Inter alia rarioſ est formula: Si quis in terra fornicaverit, et: Si subterrauerit; niſi dicas, posterius esse mendum Librarii pro sub terra fornicauerit, quod non incredibile de Nostro. In Glossariis Subterrare alio significatu est. Nullibi porro ad relatas has Canonum Syllogas adnotatur, unde decerpti fint; infinitae proin indaginis effet, id ex Autoribus supra citatis eruere, qui paene om-

Denis Codd. Theol. V. I. P. III.

nes opportunis Indicibus destituantur.

VII. fol. 41. De Uestimentis Sacerdotalibus. Initium: Id est epith. superbumerale. significat munditiam bonorum operum. De podore. Id est. tonica linea &c. Multi sunt veteres Liturgici in Descriptionibus Sacrarum Vestium; hanc tamen concisam nullibi me legere memini. Definit in haec verba: et contemptores non inueniant materialiam blasphemandi.

VIII. fol. 42. In Dedicatione Ecclesiae. Sermo, cuius initium: Quociens cumque fratres karissimi altaris uel templi festivitatem colimus &c. Caſarii est, olim Auguſtino tributus, et conjectus a Maurianis in Append. T. V. col. 375. in nostro vero exemplo fine multilis.

DCLXIX.

Codex membraneus lat. Sec. 7⁹⁴

X. Folior. nunc 116. 4. probe exaratus, minio vivace distinctus et optimae notae, Literis quadratis rubro nigroque per lineas alternantibus inscribitur: *Incipit De Utilitate Penitentie Et Quomodo Credendum Sit De Remissione Peccatorum Per Penitentiam Cum Prefatione Operis Subsequentis.* Initium prolixae hujus Praefationis est: *Excepto baptismatis munere quod contra peccatum originale donatum est. Unde incipit renouatio hominis in qua omnis reatus soluitur. Et ingeneratus et additus. etiam cetera uita iam ratione utentis aetatis quantalibet praepolleat*

C

leaf

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 2231

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars III. Wien 1795.

2539

C O D I C E S

2540

leat fecunditate iustitiae. sine peccatorum remissione non agitur &c. Atque ita, postquam Autor multis de necessitate ac ratione Poenitentiae tractasset, concludit: *Librum autem quem de corpore canonum excerptimus. cuique hoc opus quasi prefationem preponimus in tribus libellis diuidi placuit. quo facilius lector quod querit inueniat.* Et primus quidem libellus continet ea que sunt de penitentia. et penitentibus. criminibus atque iudiciis. Secundus maxime de accusatis et accusatoribus iudicibus ac testibus. cum ceteris ad hæc pertinentibus ecclesiasticis regulis. Tertius de sacris ordinibus ut qui promouendi sunt ad clerum quiue remouendi a clero et de regulis ac priuilegiis omnium clericorum et presulium. Post haec: *Incipiunt Capitula.* Atque hujus Elenchi Folia aliquot a Cap. videlicet XXI. Lib. I. usque ad Cap. XXXVIII. Lib. III. e Codice excidere. *Libri I. Inscriptio quadrata est: Incipit Liber Primus Quod Nulli Sit Ultima Paenitentia Deneganda Ex Epistola Pape Celestini Ad Episcopos Galliarum.* Initium Cap. Agnouimus enim penitentiam morientibus dengari &c. *Libri II. Inscriptio: Incipit Liber Secundus De Coniuratione Uel Conspiratione. Ex Concilio Calcedonensi.* Initium Cap. Coniurationis uel conspirationis crimen ab exteris legibus &c. *Inscriptio Libri III. Incipit Liber III. Presbyterorum Et Diaconorum Ordinationem Certis Celebrare Temporibus. Ex Decreto Papae Gelasii.* Initium Cap. Ordinatio-

nes etiam presbiterorum diaconorumque nisi certis temporibus &c. Edidit *Poenitentiale* istud, seu potius Canonum Collectionem Sec. IX. antiquiorem, quaque Postriores non parum usi sunt, *Luc. Acherius Spicil. T. XI. edit. Paris. 1672. p. 1. 4. e Codd. mss. Thuaneo altero, altero Baluziano*, ut ipse testatur in Praeoloquio, ad quod Lectorem remitto. Probe porro Exemplar nostrum huic Editioni consentit, usque ad L. III. C. 151. nobis 152. *Ut Metropolitanis sua Iura seruentur; abhinc enim Codex turbatus varia interserit de Capitulis Uenationum, Prologum de duodecim Remissionibus Peccatorum, Capitula praecipue de Vitiis, quae Capitalia dicuntur, donec tandem insuntis in haec 8. foliis ad Caput Editionis 152. Leo Theodoro Ep. Foroiul. &c. redeat; addit tamen in fine praetensum Synodi Nicaeanae Canonem: Ut non Presbyter aduersus episcopum, non diaconus aduersus presbyterum — det accusationem aliquam &c. qui potius est inter Caroli M. Capitularia L. I. edit. Petri de Chiniaco Paris. 1780. n. 133. p. 728. f. ubi nota, post edit. verba: Christum praedicantes interponi a Nostro: et sit habundantia litterarum capax fide catbolica memoriter tenentes forte credendum uiriliter predicanendum. Quo loco legendum videatur: sint capaces.*

II. fol. 104. Incipit Ordo Ad Paenitentiam Dandum. Initium: In primis interroga eum diligenter. Credis in patrem. et filium. et spiritum

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 2231

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars III. Wien 1795.

2541

C A S U I S T I C I .

2542

*ritum sandum. Credo. &c. Se-
quuntur Orationes variae et Exa-
mina cum Clericorum, tum Laico-
rum, quorum pleraque partim in
Poenitentiali Halitgarii Camerac.
partim in aliis a Job. Morino ad
calcem Operis de Poenitentia re-
latis sparsim leguntur.*

*III. fol. 114. p. 2. alia, sed
aeque vetusta manu sequitur For-
mula Confessionis, quae initio: Con-
fiteor domine pater celi et terre
coram hoc sancto altario tuo et isti-
us loci reliquiis et coram hoc sacer-
dote tuo &c. Additur Responsum
Sacerdotis hoc initio: Fili mi. Te-
stis tibi sit christus filius dei uiui
&c. atque in hoc Responso Codex
abrumptur.*

Ambit illum utrinque Mem-
brana Fragmentum de Musica
Sec. XII. exaratum complectens,
quod quidem in nullo veterum
Latinorum, quos bono numero
inspexi, deprehendere datum est.
Itaque Specimen quoddam inde
transferam. *Sistema quid est? In
colis uel commatibus diaistema di-
cimus. Sistema in particulis per-
feccioribus. seu toto peryodo. Nam
diaistema est spatium quotlibet sono-
rum quo particula complectitur. id
est quo acuta et grauior vox inclu-
ditur. (Ita quoque definit Mart.
Capella de Nupt. Philolog. L. 9.
edit. Plantin. Rapheleng. 1599.
p. 321. 8.) Sistema tocius spatium
meli. Item sistema sunt species
tetrachordorum. pentachordorum.
octochordorum. que modis singulis
suas dant species. &c. Scriptorum
de Musica Latinorum mediæ aevi*

*Elencum habes in Fabricii Bibl.
L. II. ad v. Berno.*

DCLXX.

Codex membraneus lat. Sec. 576
XII. Folior. nunc 61. 4. non una
manu, commode tamen perscri-
ptus et rubricis distinctus continet:
I. Breves Institutiones Vitae Pa-
storalis pro rudioribus Sacerdoti-
bus, quarum initium: *Uenerabilibus
sacerdotibus. N. et N. Ricardus
eorum deuotissimus. Viam nostram
sepi (sepiri?) lapidibus, transitum
sub pallio breui et angusto, et ex-
peccationem secunde stole cum gau-
dio. Recolo uos a me postulasse
quod breuem uobis doctrinam da-
rem suscepito officio sacerdotali ma-
xime erga subditos in penitentiis in-
iungendis &c. Ordo in tra&tatio-
ne promittitur sequens: Primo
scilicet qualiter homo nascitur. Se-
cundo qualiter peccat. Tertio que
sint genera peccatorum mortalium
in que cadit. Quarto qualiter ab
his resurgat. Quinto qualiter sit
iniungenda penitentia. Sexto qui
sunt articuli fidei quos quilibet cre-
dere tenetur. Septimo quibus ope-
ribus insistendum. Octavo cum qua
cautela sacerdotes populum sibi com-
missum regere debeant. Nono in
quo statu sint anime defunctorum
usque ad diem iudicij. X. de ge-
nerali resurrectione. Opportuna
sunt omnia, quae per decursum
traduntur; illud tamen singulare,
quod legitur fol. 4. p. 1. Sciant
itaque domini sacerdotes quod ipsi
peccata non dimittunt, sed osten-
dunt*